

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2023 m. gruodžio 4 d.
(OR. en)

Tarpinstitucinė byla:
2023/0431 (NLE)

15753/1/23
REV 1 (de,es,ga,hu,lt,mt,nl,pt)

ECOFIN 1241
FIN 1203
UEM 396

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

Komisijos dok. Nr.: COM(2023) 748 final/2

Dalykas: Pasiūlymas – TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS, kuriuo iš dalies keičiamas 2022 m. gruodžio 15 d. įgyvendinimo sprendimas (ES) (ST 15447/22 INIT; ST 15447 22 ADD 1) dėl Vengrijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2023) 748 final/2.

Pridedama: COM(2023) 748 final/2

EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2023 12 01
COM(2023) 748 final/2

2023/0431 (NLE)

Pasiūlymas

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS

**kuriuo iš dalies keičiamas 2022 m. gruodžio 15 d. Įgyvendinimo sprendimas (ES)
(ST 15447/22 INIT; ST 15447 22 ADD 1) dėl Vengrijos ekonomikos gaivinimo ir
atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo**

{SWD(2023) 384 final}

Pasiūlymas

TARYBOS ĮGYVENDINIMO SPRENDIMAS

kuriuo iš dalies keičiamas 2022 m. gruodžio 15 d. Įgyvendinimo sprendimas (ES) (ST 15447/22 INIT; ST 15447 22 ADD 1) dėl Vengrijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo

EUROPOS SAJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo,

atsižvelgdama į 2021 m. vasario 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2021/241, kuriuo nustatoma ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonė¹, ypač į jo 20 straipsnio 1 dalį,

atsižvelgdama į Europos Komisijos pasiūlymą,

kadangi:

- (1) 2021 m. gegužės 11 d. Vengrijai pateikus nacionalinį ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, Komisija Tarybai pasiūlė jį įvertinti teigiamai. Taryba teigiamą įvertinimą patvirtino 2022 m. gruodžio 15 d. Įgyvendinimo sprendimu²;
- (2) pagal Reglamento (ES) 2021/241 11 straipsnio 2 dalį didžiausias finansinis įnašas kiekvienos valstybės negražintinai finansinei paramai pagal toje dalyje nustatytą metodiką turėtų būti atnaujintas ne vėliau kaip 2022 m. birželio 30 d. To atnaujinimo rezultatus 2022 m. birželio 30 d. Komisija pateikė Europos Parlamentui ir Tarybai;
- (3) 2023 m. rugpjūčio 31 d. Vengrija Komisijai pateikė iš dalies pakeistą nacionalinį ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, įskaitant Reglamento (ES) 2021/241 21c straipsnyje numatytą skyrių „REPowerEU“;
- (4) į iš dalies pakeistą ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtrauktas pagrįstas prašymas Komisijai pasiūlyti iš dalies pakeisti Tarybos įgyvendinimo sprendimą pagal Reglamento (ES) 2021/241 21 straipsnio 1 dalį, atsižvelgiant į tai, kad dėl objektyvių aplinkybių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano iš dalies nebėra įmanoma įgyvendinti. Vengrijos pateikti daliniai ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano pakeitimai yra susiję su 19 priemonių;
- (5) 2023 m. liepos 14 d. per Europos semestrą Taryba pateikė Vengrijai rekomendacijų. Visų pirma Taryba rekomendavo Vengrijai veiksmingai koordinuoti makroekonominę politiką, laipsniškai panaikinti kainų ir palūkanų normų viršutines ribas, būsto paramą nukreipti į mažas pajamas gaunančius namų ūkius, stiprinti fiskalinę sistemą, didinti nepalankioje padėtyje esančių grupių galimybes patekti į darbo rinką, didinti

¹ OL L 57, 2021 2 18, p. 17.

² Dok. ST 15447/2022; ST 15447/2022 ADD 1.

socialinės paramos adekvatumą, užtikrinti veiksmingą socialinį dialogą ir gerinti reguliavimo sistemą bei konkurenciją paslaugų srityje. Taryba taip pat rekomendavo mažinti bendrą priklausomybę nuo iškastinio kuro spartinant atsinaujinančiųjų išteklių energijos naudojimą, laipsniškai panaikinti subsidijas iškastiniam kurui, reformuoti energijos rinkos balansavimo taisykles ir tarifų nustatymą bei atnaujinti elektros energijos infrastruktūrą. Taryba taip pat rekomendavo Vengrijai įvairinti iškastinio kuro importą, didinti energijos vartojimo efektyvumą, visų pirma pastatuose. Taryba rekomendavo pakoreguoti dabartinę reguliuojamų energijos kainų sistemą, kad būtų skatinamas energijos taupymas, kartu teikiant tikslinę paramą mažas pajamas gaunantiems namų ūkiams. Taip pat rekomenduota dėti daugiau politikos pastangų siekiant suteikti ir įgyti žaliajai pertvarkai reikalingų įgūdžių;

- (6) iš dalies pakeistas ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas pateiktas po konsultacijų, vykdytų pagal nacionalinę teisinę sistemą, su vietos ir regionų valdžios institucijomis, socialiniais partneriais, pilietinės visuomenės organizacijomis, jaunimo organizacijomis ir kitais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais. Kartu su iš dalies pakeistu ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu pateikta ir konsultacijų santrauka. Pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnį Komisija iš dalies pakeisto ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano aktualumą, efektyvumą, veiksmingumą ir darną įvertino vadovaudamasi to reglamento V priede pateiktomis vertinimo gairėmis;

Paskolos prašymas pagal Reglamento (ES) 2021/241 14 straipsnio 2 dalį

- (7) į Vengrijos pateiktą iš dalies pakeistą ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtrauktas prašymas suteikti paskolos paramą vienai papildomai priemonei įgyvendinti. Tikimasi, kad priemonė padės spręsti su darbo rinka susijusias problemas ir palengvins mažų vaikų turinčių tėvų reintegraciją į darbo rinką;
- (8) visų pirma Vengrija paprašė paskolos paramos naujai 1 komponento investicijai įgyvendinti. 1 komponento („Demografija ir valstybinis švietimas“) 5 investicija („Naujų vietų vaikų lopšeliuose kūrimas“) siekiama dar labiau padidinti ikimokyklinio ugdymo paslaugų prieinamumą – vaikų lopšeliuose sukurti 519 naujų vietų, kurios papildys naujas vietas vaikų lopšeliuose, sukursimas pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą iš negražintinos paramos lėšų. Šia priemone padidinamas 1 komponento („Demografija ir viešasis švietimas“) 4 investicijos („Naujų vietų vaikų lopšeliuose kūrimas“) užmojis;

Daliniai pakeitimai pagal Reglamento (ES) 2021/241 21 straipsnį

- (9) dėl objektyvių aplinkybių Vengrijos pateikti daliniai ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano pakeitimai yra susiję su 19 priemonių;
- (10) Vengrija paaiškino, kad dėl didelės infliacijos dviejų priemonių nebeįmanoma visapusiškai arba iš dalies įgyvendinti taip, kaip numatyta ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane. Tai susiję atitinkamai su 4 komponento („Vandentvarka“) 1 investicijos („Pagrindinių vandens pakeitimo sistemų statyba, naujų tinklų ir sistemų kūrimas“) 68, 69, 70 ir 71 tarpinėmis reikšmėmis ir 119 ir 120 siektinų reikšmių sumažinimu, taip pat su 6 komponento („Energetika ir perėjimas prie žaliosios ekonomikos“) 2 investicijos („Parama gyvenamųjų pastatų saulės baterijų plokštėms naudoti ir šildymui modernizuoti“) 121 galutine siektina reikšme. Tuo remdamasi Vengrija paprašė leisti pašalinti 4 komponento 1 investicijos („Pagrindinių vandens pakeitimo sistemų statyba, naujų tinklų ir sistemų kūrimas“) aprašymą bei tarpines reikšmes ir sumažinti reikalaujamą 119, 120 ir 121 siektinų reikšmių įgyvendinimo

lygį, todėl Tarybos įgyvendinimo sprendimas turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas;

- (11) Vengrija paaiškino, kad keturių priemonių iš dalies nebeįmanoma įgyvendinti dėl techninių įgyvendinimo sunkumų, susijusių su vėlavimu ir pajėgumų trūkumu bei padidėjusia elektrifikacijos paklausa. Tai susiję su 5 komponento („Tvarus ekologiškas transportas“) 1 investicijos („Priemiestinio geležinkelių tinklo pajėgumų didinimas“) 80 ir 81 tarpinių reikšmių atidėjimu, 81 ir 82 siektinų reikšmių sumažinimu ir daliniu pakeitimu, 83 siektinos reikšmės sumažinimu ir priemonės aprašymo daliniu pakeitimu; 5 komponento 2 investicijos („Geležinkelių tinklo perkrovos perjungimas TEN-T koridoriuje) 87 tarpinės reikšmės ir 90 siektinos reikšmės atidėjimu; 5 komponento 3 investicijos („Netaršių autobusų transporto plėtra“) 91 tarpinės reikšmės atidėjimu; 5 komponento 4 investicijos („Centrinio eismo valdymo diegimas TEN-T geležinkeliuose“) 94 tarpinės reikšmės atidėjimu ir 95 siektinos reikšmės sumažinimu. Vengrija taip pat paaiškino, kad vienos papildomos priemonės iš dalies nebeįmanoma įgyvendinti dėl techninių sunkumų, susijusių su techniniu neįgyvendinamumu ir IT plėtros vėlavimu. Tai susiję su 9 komponento („Valdymas ir viešasis administravimas“) 29 reformos („Automatinės administracinių sprendimų priėmimo sistemos išplėtimas siekiant padidinti veiksmingumą, skaidrumą ir sumažinti pažeidimų riziką“) 243 tarpine reikšme. Tuo remdamasi Vengrija paprašė leisti iš dalies pakeisti pirmiau minėtų priemonių ir tarpinių bei siektinų reikšmių aprašymą, todėl Tarybos įgyvendinimo sprendimas turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas;
- (12) Vengrija paaiškino, kad vienos priemonės nebeįmanoma visapusiškai įgyvendinti dėl tiekimo grandinės sutrikimų, kilusių dėl Rusijos agresijos karo Ukrainoje. Tai susiję su 7 komponento („Perėjimas prie žiedinės ekonomikos“) 1 investicijos („Pažangios, novatoriškos ir tvarios atliekų tvarkymo pramonės ir antrinių žaliavų rinkos stiprinimas“) 137 ir 138 tarpinių reikšmių pašalinimu. Tuo remdamasi Vengrija paprašė leisti pašalinti pirmiau nurodytos priemonės ir tarpinių reikšmių aprašymą, todėl Tarybos įgyvendinimo sprendimas turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas;
- (13) Vengrija paaiškino, kad vienos priemonės nebeįmanoma visapusiškai įgyvendinti dėl nepakankamos paklausos. Tai susiję atitinkamai su 6 komponento („Energetika ir perėjimas prie žaliosios ekonomikos“) 3 investicijos („Energijos kaupimo įrenginių įrengimas perdavimo sistemos operatoriui ir skirstymo sistemos operatoriams“) 122 ir 123 tarpinėmis reikšmėmis ir 124 ir 125 siektinomis reikšmėmis. Tuo remdamasi Vengrija paprašė leisti pašalinti pirmiau minėtą investicijos aprašymą ir tarpines bei siektinas reikšmes, todėl Tarybos įgyvendinimo sprendimas turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas;
- (14) Vengrija paaiškino, kad trys priemonės buvo iš dalies pakeistos siekiant įgyvendinti geresnes alternatyvas, kad būtų pasiektas pradinis priemonės užmojis. Tai susiję su 5 komponento („Tvarus ekologiškas transportas“) 1 reformos („Nacionalinės viešojo transporto institucijos įdiegta bendra nacionalinė autobusų ir geležinkelių tarifų, bilietų pardavimo ir keleivių informavimo sistema“) 97 ir 98 tarpinėmis reikšmėmis, 6 komponento („Energetika ir perėjimas prie žaliosios ekonomikos“) 1 reformos („Elektros energijos reguliavimo pertvarkymas“) 99 tarpine reikšme ir aprašymu ir 6 komponento 4 investicijos 127, 128 ir 129 tarpinėmis reikšmėmis. Tuo remdamasi Vengrija paprašė leisti iš dalies pakeisti pirmiau minėtas tarpines ir siektinas reikšmes, todėl Tarybos įgyvendinimo sprendimas turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas;

- (15) Vengrija taip pat paprašė leisti likusius išteklius, atlaisvintus panaikinus priemones pagal Reglamento (ES) 2021/241 21 straipsnį, panaudoti siekiant kompensuoti dviejų priemonių išlaidų padidėjimą, padidinti trijų priemonių užmojį ir įtraukti tris naujas priemones. Tai susiję su 1 komponento („Demografija ir viešasis švietimas“) 4 investicijos („Naujų lopšelių vietų kūrimas“) 25 siektina reikšme; 4 komponento („Vandentvarka“) 2 investicijos („Stebėsenos sistemos sukūrimas“) 72, 73 ir 74 tarpinėmis reikšmėmis; 5 komponento („Tvarus ekologiškas transportas“) 4 investicijos („Centrinio eismo valdymo diegimas TEN-T geležinkeliuose“) 95 siektina reikšme; 5 komponento nauja 5 investicija („Budapešto tramvajų ir troleibusų sistemos plėtra“); 6 komponento („Energetika ir perėjimas prie žaliosios ekonomikos“) 1 investicijos („Tradicinių ir pažangiųjų tinklų plėtra perdavimo sistemos operatoriui ir skirstomųjų tinklų operatoriams“) 117 siektina reikšme; 6 komponento 6 investicijos („Investicijos į energijos vartojimo efektyvumą viešuosiuose pastatuose“) naujomis 369 ir 370 tarpinėmis reikšmėmis ir 371 siektina reikšme; 7 komponento („Perėjimas prie žiedinės ekonomikos“) nauja 2 investicija („Išmaniosios atliekų surinkimo infrastruktūros statyba atskiram atliekų surinkimui užtikrinti ir susijusios visai nedaršios atliekų surinkimo transporto priemonės“);
- (16) Vengrija paprašė leisti į 7 komponentą („Perėjimas prie žiedinės ekonomikos“) įtraukti vieną papildomą reformą – 2 reformą („Informuotumo didinimas“). Ši reforma apima nacionalinio komunikacijos veiksmų plano ir komunikacijos strategijos priėmimą. Tuo remdamasi Vengrija paprašė leisti į planą įtraukti pirmiau minėtą priemonę, todėl Tarybos įgyvendinimo sprendimas turėtų būti atitinkamai iš dalies pakeistas;
- (17) Komisija mano, kad Vengrijos nurodytos priežastys pateisina dalinį pakeitimą pagal to reglamento 21 straipsnio 2 dalį;
- (18) tarpinių ir siektinų reikšmių paskirstymas dalimis turėtų būti iš dalies pakeistas, kad būtų atsižvelgta į Vengrijos pateiktus naujus asignavimus, plano pakeitimus ir orientacinį tvarkaraštį;

Korektūros klaidų ištaisymas

- (19) Tarybos įgyvendinimo sprendimo tekste buvo aptiktos septynios korektūros klaidos. Siekiant ištaisyti tas korektūros klaidas, neatitinkančias 2022 m. lapkričio 3 d. Komisijai pateikto ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano turinio, dėl kurio susitarė Komisija ir Vengrija, Tarybos įgyvendinimo sprendimas turėtų būti iš dalies pakeistas. Tos korektūros klaidos yra susijusios su 2 komponento 4 investicijos („XXI a. profesinio rengimo ir mokymo infrastruktūra“) („Aukštos kvalifikacijos, konkurencinga darbo jėga“) 45 siektina reikšme; 3 komponento („Gyvenviečių atsilikimo mažinimas“) 3 investicijos („Užimtumo ir įgūdžių ugdymo skatinimas atsižvelgiant į vietos ypatumus“) 60 siektina reikšme; 4 komponento („Vandentvarka“) 1 reforma („Informuotumo didinimas“); 8 komponento („Sveikata“) 1 investicijos („Sveikatos priežiūros sąlygų gerinimas XXI amžiuje“) 146 siektina reikšme; 9 komponento („Valdymas ir viešasis administravimas“) 1 reforma („Tarnybinės etikos institucijos įsteigimas siekiant sustiprinti sukčiavimo, interesų konfliktų ir korupcijos ir kitų neteisėtų veiksmų, taip pat pažeidimų, susijusių su Sąjungos paramos įgyvendinimu Vengrijoje, prevenciją, nustatymą ir ištaisymą“), 3 reforma („Specialios procedūros nustatymas specialių nusikaltimų, susijusių su viešosios valdžios funkcijų vykdymu arba valstybės turto valdymu, atveju [teisminė peržiūra]“) ir 26 reformos („Skaidrumo didinimas ir galimybės susipažinti su vieša informacija didinimas“) 231, 232 ir 233 tarpinėmis reikšmėmis. Šis ištaisymas nedaro poveikio atitinkamų priemonių įgyvendinimui;

Skyrius „REPowerEU“, įtrauktas pagal Reglamento (ES) 2021/241 21c straipsnį

- (20) skyriuje „REPowerEU“ numatyta 13 naujų reformų ir 16 naujų investicijų. Skyrius „REPowerEU“ apima didesnio masto priemones, turinčias įtakos dviem 6 komponento („Energetika ir perėjimas prie žaliosios ekonomikos“) priemonėms. Didesnio masto priemonėmis, įtrauktomis į skyrių „REPowerEU“, reikšmingai padidinamas į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą jau įtrauktų priemonių užmojis;
- (21) energijos nepritekliaus problema sprendžiama vykdant reformą, kuria siekiama sudaryti vienodas sąlygas taikyti ES finansuojamas gyvenamųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo paramos schemas (C10.R12 „Parama potencialių paramos gavėjų paraiškoms dėl ES finansuojamų energijos vartojimo efektyvumo didinimo gyvenamuosiuose pastatuose paramos schemų“), ir įgyvendinant investicijas, kuriomis remiamas energijos vartojimo efektyvumo didinimas gyvenamuosiuose pastatuose (C10.I13 „Finansinės priemonės, skirtos gyvenamųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumui didinti ir energijos nepritekliaus problemai spręsti, sukūrimas“);
- (22) į skyrių „REPowerEU“ įtrauktos reformos ir investicijos, kuriomis siekiama integruoti iš atsinaujinančiųjų išteklių energijos gaminamą energiją į Vengrijos elektros energijos sistemą ir stiprinti elektros energijos sistemą. Tai susiję su padidintomis investicijomis į tinklo plėtrą ir išmaniųjų skaitiklių sklaidą, kurios yra bendrų investicijų į tinklo plėtrą dalis (C10.I1 „Elektros tinklų plėtra ir skaitmenizacija“), ir su naujomis investicijomis, susijusiomis su sistemos operatorių vykdoma skaitmenizacijos veikla, orų prognozavimo tikslumo didinimu siekiant geresnio energijos gamybos įvertinimo (C10.I1 „Elektros tinklų plėtra ir skaitmenizacija“) ir skaitmenizacijos veikla energetikos sektoriuje (C10.I5 „Energetikos įmonių skaitmenizacija“). Šios srities reformos apima priemones, kurių tikslas – padidinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos prijungimo prie tinklo procedūros skaidrumą, nuspėjamumą ir prieinamumą, visų pirma išsipareigojimą išduoti leidimus prijungti prie tinklo iš atsinaujinančiųjų išteklių energiją gaminančioms ir nuo oro sąlygų priklausančioms 12 000 MW pajėgumo elektrinėms (C10.R1 „Prijungimo prie tinklo procedūros skaidrumo, nuspėjamumo ir prieinamumo didinimas“), ir nustatyti standartizuotą metodą, skirtą skirstomųjų tinklų operatorių taikomoms prijungimo programoms (C10.R1 „Prijungimo prie tinklo procedūros skaidrumo, nuspėjamumo ir prieinamumo didinimas“); didinti išmaniųjų skaitiklių naudojimą, siekiant geriau išnaudoti technologiją (C10.R3 „Teisės aktų dėl išmaniųjų skaitiklių pritaikymas“); nustatyti išsamią energijos kaupimo reguliavimo sistemą (C10.R8 „Teisinės paskatos energijos kaupimo naudojimui“); užtikrinti, kad perdavimo ir skirstymo tarifai būtų nediskriminaciniai ir atitiktų išlaidas (C10.R2 „Tinklo tarifų nustatymas“). Reformos taip pat apima teisės aktų, kuriais reglamentuojamos energetikos bendrijos, peržiūrą, siekiant paskatinti jų plėtrą ir dalyvavimą tokioje veikloje, kaip kolektyvinė gamyba ir vartojimas (C10.R7 „Energetikos bendrijų plėtra“); teisės aktų ir politikos pakeitimų atlikimą siekiant pagerinti telkėjų patekimą į rinką ir paslaugų plėtrą (C10.R4 „Telkėjų vaidmens stiprinimas“); reguliuojamų rezervų rinkos atvėrimo naujiems pasiūlos dalyviams sistemos dalinį keitimą (C10.R6 „Reguliuojamų rezervų rinkų produktų struktūros atnaujinimas, siekiant palengvinti naujų lankstumo priemonių patekimą į rinką“); dinaminės kainodaros įvedimą mažmeninėje rinkoje (C10.R5 „Platesnis dinaminės kainodaros naudojimas elektros energijos pirkimo sutartyse“);
- (23) skyriuje „REPowerEU“ numatytos kelios priemonės, skirtos Vengrijos atsinaujinančiųjų išteklių energijos potencialui padidinti. Jos yra susijusios su reforma, susijusia su reguliavimo sistemos peržiūra (C10.R11 „Geoterminės energijos

reguliavimo sistemos tobulinimas“), ir dviem investicijomis, skirtomis geoterminės energijos žvalgybai ir naudojimui skatinti (C10.I11 „Geoterminės energijos žvalgybos rėmimas“; C10.I16 „Finansinės priemonės geoterminės energijos žvalgybai ir gavybai remti sukūrimas“); teisinės sistemos pritaikymu, siekiant skatinti vandenilio iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių ekosistemos plėtrą (C10.R9 „Vandenilio iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių teisinės sistemos užtikrinimas“), ir investicijomis, kuriomis remiama vandenilio iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių gamyba ir naudojimas (C10.I6 „Investicijos į vandenilį“); tvarios biodujų ir biometano gamybos diegimo skatinimo strategijos ir veiksmų plano parengimu (C10.R10 „Biodujų ir biometano strategijos ir veiksmų plano parengimas“);

- (24) naujos investicijos taip pat prisideda prie Vengrijos ekonomikos dekarbonizacijos ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos diegimo. Jos yra susijusios su pramonės, mokslo ir technologijų bei logistikos parkų veiklos dekarbonizacija (C10.I2 „Pramonės, mokslo ir technologijų bei logistikos parkų žalinimas energetikos reikmėms“); parama pradinės grandies produktų gamybai ir paslaugų, kurios prisideda prie žaliosios pertvarkos, teikimui (C10.I3 „Žaliosios ekonomikos gamybos pajėgumų stiprinimas“) ir pramoninių procesų dekarbonizacija (C10.I4 „Žaliųjų technologijų taikymas pramonės dekarbonizacijai“);
- (25) kitos naujos priemonės prisideda prie energijos vartojimo efektyvumo didinimo. Jos yra susijusios su parama viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimui (C10.I8 „Investicijos į energijos vartojimo efektyvumą viešuosiuose pastatuose“), taip pat finansinių priemonių, skirtų įmonių investicijoms į energijos vartojimo efektyvumą remti, sukūrimu (C10.I12 „Finansinės priemonės, skirtos įmonių energijos vartojimo efektyvumui didinti, sukūrimas“) ir gyvenamųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimu (C10.I13 „Finansinės priemonės, skirtos gyvenamųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumui didinti ir energijos nepritekliaus problemai spręsti, sukūrimas“). Šios srities reforma siekiama teikti techninę pagalbą potencialiems paramos gavėjams rengiant paraiškas dėl ES lėšomis finansuojamų energijos vartojimo efektyvumo paramos schemų (C10.R12 „Parama potencialių paramos gavėjų paraiškoms dėl ES finansuojamų energijos vartojimo efektyvumo gyvenamuosiuose pastatuose paramos schemų“);
- (26) kitomis naujomis investicijomis siekiama dekarbonizuoti transportą. Jos yra susijusios su geležinkelio ruožų elektrifikavimu ir geležinkelių elektros tinklo pajėgumų plėtra statant ar rekonstruojant pastotes (C10.I9 „Geležinkelio ruožų elektrifikavimas“); finansinės priemonės, skirtos elektromobilumo sektoriui skatinti plėtojant elektromobilių įkrovimo infrastruktūrą, sukūrimu (C10.I14 „Finansinės priemonės sukūrimas siekiant padidinti elektrinių transporto priemonių įkrovimo stotelių diegimą“); elektrinių transporto priemonių naudojimo privačiajame sektoriuje skatinimu teikiant paramą dotacijomis ir sukuriant finansinę priemonę (C10.I10 „Elektrinių transporto priemonių su baterijomis naudojimo įmonėse skatinimas“; C10.I15 „Finansinės priemonės, kuria būtų remiamas automobilių parko teikėjų vykdomas elektrinių transporto priemonių su baterijomis pirkimas, sukūrimas“); investicijomis į naudojimąsi vandeniliu varomomis transporto priemonėmis (C10.I6 „Investicijos į vandenilį“). Tikimasi, kad su vandenilio ekosistema susijusi reforma sudarys palankias sąlygas vandenilio naudojimui transporto sektoriuje (C10.R9 „Vandenilio iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių teisinės sistemos užtikrinimas“);
- (27) skyriuje „REPowerEU“ pateikiamos naujos priemonės žalesiems įgūdžiams ugdyti. Jos yra susijusios su reforma, kuria turėtų būti parengta nacionalinė žaliosios pertvarkos įgūdžių strategija ir jos įgyvendinimo veiksmų planas (C10.R13

„Nacionalinė žaliųjų įgūdžių ugdymo strategija“), taip pat su investicijomis, kurios turi padėti darbo jėgai įgyti žaliųjų įgūdžių (C10.I7 „Žmogiškųjų išteklių stiprinimas žaliojoje ekonomikoje“), ir paslaugų, reikalingų veiklai, kuri prisideda prie klimato kaitos švelninimo, tobulinimu (C10.I3 „Žaliosios ekonomikos gamybos pajėgumų didinimas“);

- (28) Komisija įvertino iš dalies pakeistą ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, įskaitant jo skyrių „REPowerEU“, pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalyje nustatytus vertinimo kriterijus;

Subalansuotas atsakas, prisidedantis prie šešių ramsčių

- (29) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies a punktą ir V priedo 2.1 kriterijų, iš dalies pakeistas ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas, įskaitant skyrių „REPowerEU“, iš esmės (A reitingas) yra visapusiškas ir deramai subalansuotas atsakas į ekonominę ir socialinę padėtį ir taip tinkamai prisideda prie visų šešių to reglamento 3 straipsnyje nurodytų ramsčių įgyvendinimo, atsižvelgiant į konkrečius šiai valstybei narei kylančius uždavinius ir jai skirtus finansinius asignavimus;
- (30) iš dalies pakeistas ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas, įskaitant skyrių „REPowerEU“, ir toliau visapusiškai aprėpia visus šešis ramsčius, sudarančius EGADP taikymo srities struktūrą: i) žaliosios pertvarkos, ii) skaitmeninės transformacijos, iii) pažangaus, tvaraus ir integracinio augimo, iv) socialinės ir teritorinės sanglaudos, v) sveikatos ir ekonominio, socialinio ir institucinio atsparumo ir vi) naujai kartai skirtos politikos. Pagrindiniai plano tikslai – padidinti Vengrijos augimo potencialą, darbo vietų kūrimą ir ekonominę, socialinę bei institucinę atsparumą, kuris galiausiai turėtų padėti sumažinti šalies neatsparumą sukrėtimams, – nepasikeitė;
- (31) į iš dalies pakeistą ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, įskaitant skyrių „REPowerEU“, įtrauktos papildomos priemonės žaliosios pertvarkos ramsčiui remti, visų pirma diegiant atsinaujinančiuosius energijos išteklius, vykdant elektrifikaciją tinklo plėtojimo priemonėmis, didinant energijos vartojimo efektyvumą tiek viešuosiuose, tiek gyvenamuosiuose pastatuose, plečiant alternatyvaus judumo galimybes ir ugdant žaliuosius įgūdžius. Į iš dalies pakeistą ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą taip pat įtrauktos papildomos priemonės, kuriomis remiama skaitmeninė pertvarka, visų pirma skaitmeninių įgūdžių ugdymas, viešųjų paslaugų skaitmenizacija ir skaitmeninėmis technologijomis grindžiama nacionalinio bendrojo tarifo diegimo, bilietų pardavimo ir keleivių informavimo sistema;
- (32) be to, į iš dalies pakeistą ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtrauktos priemonės, skirtos socialinei ir teritorinei sanglaudai stiprinti, visų pirma plėtojant priemiesčių ir regioninius geležinkelių tinklus, taip siekiant didinti socialinį judumą, ypač atsiliekančiuose regionuose, ir teikiant paramą energijos nepriteklių patiriantiems namų ūkiams. Į iš dalies pakeistą ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įtrauktos papildomos priemonės, kuriomis siekiama pažangos formuojant naujos kartos politiką ir užtikrinama lyčių pusiausvyra, visų pirma investuojant į žaliųjų įgūdžių tobulinimą ir perkvalifikavimą, taip pat sukuriant vaikų lopšeliuose papildomų vietų, kurios turėtų pagerinti moterų galimybes patekti į darbo rinką ir sumažinti užimtumo skirtumus;

Visų ar didelės dalies šaliai skirtose rekomendacijose nustatytų uždavinių sprendimas

- (33) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies b punktą ir V priedo 2.2 kriterijų, tikimasi, kad iš dalies pakeistas ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas, įskaitant skyrių „REPowerEU“, padės veiksmingai (A reitingas) spręsti visus uždavinius arba didelę dalį uždavinių, nustatytų atitinkamose Vengrijai skirtose rekomendacijose, įskaitant jų fiskalinius aspektus, ir rekomendacijose, pateiktose pagal Reglamento (ES) Nr. 1176/2011 6 straipsnį, arba uždavinius, nustatytus kituose atitinkamuose dokumentuose, kuriuos Komisija oficialiai priėmė per Europos semestrą;
- (34) visų pirma iš dalies pakeistame ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane, įskaitant skyrių „REPowerEU“, atsižvelgiama į šaliai skirtas rekomendacijas, kurias Taryba oficialiai priėmė prieš Komisijai įvertinant iš dalies pakeistą planą. Kadangi pateikus papildomos paskolos, kurių ketinama panaudoti ne tik „REPowerEU“ tikslais, prašymą plano aprėptis padidėjo, atliekant bendrą vertinimą atsižvelgiama į visas 2022 m. ir 2023 m. struktūrines rekomendacijas. Paskolos paramos prašoma beveik išimtinai į skyrių „REPowerEU“ įtrauktoms priemonėms, todėl vertinimas sutelktas į su energetika susijusias 2023 m. rekomendacijas. Iš dalies pakeistu ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu atliekami riboto skaičiaus investicijų pagal Reglamento (ES) 2021/241 21 straipsnį pakeitimai. Šie pakeitimai nedaro poveikio bendram plano užmojui išspręsti visus šaliai skirtose rekomendacijose nustatytus uždavinius arba reikšmingą jų dalį;
- (35) įvertinusi pažangą įgyvendinant visas per 2023 m. Europos semestrą šaliai skirtas rekomendacijas, Komisija mano, kad padaryta didelė pažanga užtikrinant mažųjų ir vidutinių įmonių likvidumą (KŠSR 2020.3.1) ir skatinant privačias investicijas (KŠSR 2020.3.3);
- (36) į iš dalies pakeistą ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, įskaitant skyrių „REPowerEU“, įtraukta daug viena kitą papildančių reformų ir investicijų, kurios padeda veiksmingai spręsti visus arba didelę dalį per Europos semestrą Vengrijai skirtose Tarybos rekomendacijose nurodytų ekonominių ir socialinių uždavinių, visų pirma susijusių su žaliąja ir skaitmenine pertvarka, energetika, švietimu, darbo rinka, socialine politika, sveikatos priežiūra, kovos su korupcija sistema, teismų nepriklausomumu, konkurencija viešųjų pirkimų srityje, sprendimų priėmimo kokybe ir skaidrumu, mokesčiais ir agresyviu mokesčių planavimu bei pensijų sistema. Tikimasi, kad, spręsdamas pirmiau minėtus uždavinius, iš dalies pakeistas ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas taip pat padės panaikinti pagal Reglamento (ES) Nr. 1176/2011 6 straipsnį pateiktose rekomendacijose nurodytą disbalansą, kuris 2023 m. Vengrijoje susidarė visų pirma dėl labai didelio kainų spaudimo ir išorės bei valdžios sektoriaus finansavimo poreikių;
- (37) Vengrijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano daliniai pakeitimai nedaro poveikio ankstesnio vertinimo išvadai, kad ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas padeda veiksmingai įgyvendinti visas Vengrijai 2019 m., 2020 m. ir 2022 m. skirtas rekomendacijas arba didelę jų dalį. Iš dalies pakeistame ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane Vengrija panaikina arba sumažina kai kurių investicijų užmojį, tačiau šį sumažėjimą atsveria naujomis investicijomis ir didesniu esamų investicijų mastu. Sumažinamas ir rekomendacijos dėl vandens ir atliekų tvarkymo užmojis. Tačiau bendras plano užmojis nesumažinamas. Daugelis naujų priemonių padeda toliau įgyvendinti šaliai skirtas daugiausia su energetika susijusias rekomendacijas, į kurias jau iš dalies atsižvelgta esamame ekonomikos gaivinimo ir

atsparumo didinimo plane. Naujos priemonės yra susijusios su šaliai 2023 m. skirtomis rekomendacijomis dėl energetikos;

- (38) skyriumi „REPowerEU“ sustiprinamas plano užmojis, susijęs su dauguma atitinkamų šaliai skirtų rekomendacijų dėl energetikos (KŠSR 2022.6, KŠSR 2023.4), visų pirma rekomendacijų mažinti bendrą priklausomybę nuo iškastinio kuro, spartinti atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą, reformuoti energijos rinkos balansavimą, atnaujinti elektros energijos infrastruktūrą, padidinti energijos vartojimo efektyvumą pastatuose, pakoreguoti dabartinę reguliuojamų energijos kainų sistemą ir dėti daugiau politikos pastangų siekiant suteikti ir įgyti žaliajai pertvarkai reikalingų įgūdžių. be reformų, jau įtrauktų į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, skyriuje „REPowerEU“ numatyta naujų reformų, kurios siekiama dar labiau paspartinti atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimą, visų pirma racionalizuojant leidimų išdavimo procedūras (KŠSR 2022.6.2 ir KŠSR 2023.4.2). Šios reformos susijusios su reguliuojamų rezervų rinkų produktų struktūros atnaujinimu, teisinėmis paskatomis naudoti energijos kaupimo technologijas, teisinės vandenilio sistemos užtikrinimu, prijungimo prie elektros tinklų tvarkos suderinimu ir geoterminės energijos reguliavimo sistemos tobulinimu. Skyriuje „REPowerEU“ numatytos investicijas taip pat padeda diegti atsinaujinančiuosius energijos išteklius, pavyzdžiui, žalinti pramoninius parkus energetikos tikslais ir vykdyti vandenilio ir geoterminės energijos žvalgybą;
- (39) į skyrių „REPowerEU“ taip pat įtraukta investicija į elektros tinklų plėtrą, kuriomis padidinamas ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane esančios priemonės užmojis, ir investicija į energetikos skaitmenizaciją, kuriomis siekiama padidinti elektros energijos tiekimo saugumą. Abi investicijos prisideda prie tolesnio elektros energijos infrastruktūros atnaujinimo uždavinio sprendimo (KŠSR 2022.6.3 ir KŠSR 2023.4.5). Keliomis kitus plano komponentus papildančiomis šio skyriaus investicijomis padidinamas pastatų energijos vartojimo efektyvumas (KŠSR 2022.6.5 ir KŠSR 2023.4.7). Šios papildomos priemonės apima subsidijų programą, skirtą gyvenamųjų pastatų, viešųjų pastatų ir įmonių energijos vartojimo efektyvumui didinti. Skyrių „REPowerEU“ sudaro investicijos į geležinkelių elektrifikavimą ir subsidijos, skirtos skatinti privatųjų sektorių naudoti elektrines transporto priemones ir įkrovimo stoteles. Šios investicijos padeda toliau spręsti uždavinį, susijusį su transporto tvarumo didinimu (KŠSR 2022.6.6). Skyriuje pateikiama šaliai skirtas rekomendacijas (KŠSR 2022.5.3 ir KŠSR 2023.4.9) padedanti įgyvendinti reforma ir investicija į darbuotojų žaliųjų įgūdžių įgijimą, tobulinimą ir perkvalifikavimą;
- (40) pagal iš dalies pakeistą planą didinamas į priimtą ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą jau įtrauktos naujų vietų vaikų lopšeliuose kūrimo priemonės užmojis. Ši priemonė turėtų padėti įgyvendinti šaliai skirtą rekomendaciją dėl pažeidžiamiausių grupių integravimo į darbo rinką (KŠSR 2019.2.1 ir KŠSR 2022 3.1);

Indėlis į augimo potencialą, darbo vietų kūrimą ir ekonominį, socialinį ir institucinį atsparumą

- (41) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies c punktą ir V priedo 2.3 kriterijų, numatoma, kad iš dalies pakeistas ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas, įskaitant jo skyrių „REPowerEU“, turės didelį poveikį (A reitingas) Vengrijos ekonomikos augimo potencialo didinimui, darbo vietų kūrimui ir ekonominio, socialinio ir institucinio atsparumo didinimui ir kartu prisidės prie Europos socialinių teisių ramsčio įgyvendinimo, be kita ko, propaguojant vaikams ir jaunimui skirtą politiką, taip pat ekonominio ir socialinio COVID-19 krizės poveikio

mažinimui, taip sustiprinant ekonominę, socialinę ir teritorinę sanglaudą ir konvergenciją Sąjungoje;

- (42) iš dalies pakeistu ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu, įskaitant skyrių „REPowerEU“, toliau remiamas Vengrijos ekonomikos gaivinimas ir gerinamos jos ilgalaikio augimo perspektyvos, vykdant įvairias investicijas ir reformas. Pagrindiniai plano tikslai – padidinti Vengrijos augimo potencialą, darbo vietų kūrimą ir ekonominį, socialinį bei institucinį atsparumą, kuris galiausiai turėtų padėti sumažinti šalies neatsparumą sukrėtimams, – nepasikeitė. Tikimasi, kad naujajame skyriuje „REPowerEU“ numatytais priemonėmis bus sustiprinta energetinė nepriklausomybė ir saugumas (pvz., energetikos bendrijų plėtros reforma (C10.R7)), dekarbonizacija vykdant reformas ir investuojant į atsinaujinančiųjų išteklių energiją ir elektrifikaciją (pvz., investicijos į pramonės, mokslo ir technologijų bei logistikos parkų žalinimą (C10.I2) ir žaliųjų technologijų taikymą pramonei dekarbonizuoti (C10.I4)), energijos vartojimo efektyvumo didinimas (pvz., priemonės, apimančios vidutinio masto renovaciją siekiant efektyvaus energijos vartojimo (C10.I8, C10.I12 ir C10.I13)), nulinio anglies dioksido išskyrimo judumo didinimas (C10.I9, C10.I10, C10.I14, C10.I15) ir žaliajai pertvarkai reikalingų įgūdžių ugdymas (C10.R13, C10.I7);
- (43) pagal iš dalies pakeistą ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įvairios priemonės buvo pakeistos, tačiau apskritai pradinio plano užmojis išlaikytas. Į skyrių „REPowerEU“ įtraukta dar 16 investicijų ir 13 reformų. Tikimasi, kad dėl didelės naujojo skyriaus „REPowerEU“ apimties iš dalies pakeistas planas padarys didesnę poveikį ekonomikai. Iš dalies pakeisto plano poveikis ekonominei sanglaudai turėtų būti nedidelis, tačiau tikimasi, kad jo naujasis „REPowerEU“ skyrius akivaizdžiai padės sumažinti energetikos sektoriaus spragas ir trūkumus – dar labiau nei pradinis planas;
- (44) iš dalies pakeistu ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu, įskaitant skyrių „REPowerEU“, toliau remiamos socialinės sanglaudos ir socialinės apsaugos sistemos. Padidinus 1 komponento C1.I4 priemonės („Naujų vietų vaikų lopšeliuose kūrimas“) ir naujos C1.I5 priemonės („Papildomų naujų vietų vaikų lopšeliuose kūrimas“) užmojį, vaikų lopšeliuose turėtų būti sukurta papildomų vietų, kurios turėtų dar labiau pagerinti moterų galimybes patekti į darbo rinką ir padėti sumažinti užimtumo skirtumus;
- (45) skyriuje „REPowerEU“ C10.R12 priemone teikiama techninė pagalba potencialiems iš visų ES fondų finansuojamų energijos vartojimo efektyvumo paramos schemų paramos gavėjams, visų pirma pažeidžiamiesiems namų ūkiams ir energijos nepritekliaujančioms gyvenantiems namų ūkiams. Bus sukurta finansinė priemonė, kurios lėšomis numatoma finansuoti renovaciją, skirtą gyvenamųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumui didinti, ir ne mažiau kaip 10 proc. paramos bus skiriama energijos nepriteklių patiriantiems namų ūkiams. Iš dalies pakeistame ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane taip pat numatyta darbo jėgos įgūdžiams ugdyti ir tobulinti žaliajai pertvarkai svarbiose srityse skirta priemonė (C10.I7), pagal kurią pirmenybė teikiama bedarbiams, neaktyviai darbo jėgai ir labai mažų bei mažųjų įmonių darbuotojams, taip visiems užtikrinant lygias galimybes ir didinant socialinę sanglaudą. Šia priemone numatomas naujo žaliųjų įgūdžių ugdymo turinio, skirto įvairiems kursams, įskaitant tuos, kuriuos baigus išduodami mikrokredencialai, integravimas į formalias akredituotas profesinio ir aukštojo mokslo programas, taip prisidedant prie vaikų ir jaunimo mokymosi ir įsidarbinimo galimybių didinimo;

Reikšmingos žalos nedarymo principas

- (46) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies d punktą ir V priedo 2.4 kriterijų, iš dalies pakeistu ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu, įskaitant jo skyrių „REPowerEU“, numatoma užtikrinti, kad jokia šiame ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatyta reformų ir investicinių projektų įgyvendinimo priemone nebūtų padaryta reikšminga žala aplinkos tikslams (A reitingas), kaip tai suprantama pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2020/852³ 17 straipsnį (reikšmingos žalos nedarymo principas);
- (47) Vengrija pateikė išsamius visų iš dalies pakeistų komponentų ir skyriaus „REPowerEU“ investicijų įsivertinimus, įskaitant esminius aplinkosaugos tikslų, kuriems gresia rizika, vertinimus, taip dar kartą patikindama, kad visi pagrindiniai susirūpinimą keliantys aplinkosaugos klausimai yra sprendžiami, kaip nurodyta Reikšmingos žalos nedarymo principo taikymo techninėse gairėse (2021/C 58/01). Siekiant užtikrinti reikšmingos žalos nedarymo principo laikymąsi, prevenciškai kelioms priemonėms nustatytos sąlygos. Pavyzdžiui, sąlygos nustatytos pagal ES apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos (ATLPS) apsaugos priemonės vykdomai veiklai, kuria siekiama, kad prognozuojamas išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis būtų (jei įmanoma, gerokai) mažesnis nei atitinkami santykiniai taršos rodikliai. Be to, buvo parengtas visoms finansinėms priemonėms ir investicijoms į žaliosios ekonomikos gamybos pajėgumus (C10.I3) taikomas sąrašas, kuriuo siekiama užtikrinti, kad nebūtų remiama reikšmingos žalos nedarymo principo neatitinkanti veikla ir turtas. Analogiškai prireikus įvestos apsaugos priemonės, kuriomis užtikrinama, kad būtų remiamas tik AIED II atitinkantis tvarus biometanas ir vandenilis iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, ir ištrauktos geoterminio gręžimo veiklos apsaugos priemonės. Nustatyta, kad vienam iš žiedinės ekonomikos srities geležinkelių elektrifikavimo projektų (C10.I9) reikia papildomų apsaugos priemonių, ir tai buvo išspręsta nustatant apsaugos priemonę. Tuo remiantis tikimasi, kad iš dalies pakeistu ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu bus užtikrinta, kad jokia priemone nebūtų padaryta didelės žalos;
- (48) Reglamento (ES) 2021/241 21c straipsnio 3 dalies a punktas iš dalies pakeistame ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane, įskaitant skyrių „REPowerEU“, numatytoms priemonėms netaikomas;

Indėlis į „REPowerEU“ tikslus

- (49) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies da punktą ir V priedo 2.12 kriterijų, numatoma, kad skyriumi „REPowerEU“ bus dideliu mastu veiksmingai (A reitingas) prisidedama prie Sąjungos energetinio saugumo, energijos tiekimo diversifikavimo, didesnio atsinaujinančiųjų energijos išteklių naudojimo ir didesnio energijos vartojimo efektyvumo, didesnių energijos kaupimo pajėgumų arba būtino priklausomybės nuo iškastinio kuro sumažinimo iki 2030 m.;
- (50) skyrius „REPowerEU“ padeda didinti energijos vartojimo efektyvumą pastatuose ir ypatingos svarbos energetikos infrastruktūroje, didinti tvaraus biometano ir vandenilio iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių arba vandenilio, gaminamo nenaudojant iškastinio kuro, gamybą ir naudojimą, taip pat didinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos dalį ir spartinti jos naudojimą investuojant į atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybos pajėgumų diegimą pramoniniuose parkuose (C10.I2); vykdyti

³ 2020 m. birželio 18 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2020/852 dėl sistemos tvariam investavimui palengvinti sukūrimo, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2019/2088 (OL L 198, 2020 6 22, p. 13).

geoterminės energijos reguliavimo sistemos tobulinimo reformą (C10.R11) kartu numatant dvi investicijas, skirtas geoterminės energijos žvalgybai ir eksploatavimui remti (C10.I11 ir C10.I16); vykdyti reformas ir investicijas, kuriomis skatinama vandenilio iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių gamyba ir naudojimas (C10.R9 ir C10.I6); parengti biodujų ir biometano strategiją ir veiksmų planą (C10.R10); investuoti į energijos vartojimo efektyvumą gyvenamuosiuose (C10.I13), įmonių (C10.I12) ir viešojo sektoriaus (C10.I8) pastatuose; vykdyti reformą, pagal kurią teikiama techninė pagalba potencialiems ES fondų lėšomis finansuojamų energijos vartojimo efektyvumo rėmimo schemų paramos gavėjams (C10.R12). Priemonės, kurios prisideda prie pramonės dekarbonizacijos, – tai priemonės, kuriomis remiamos pramonės, mokslo ir technologijų bei logistikos parkų pastangos diegti atsinaujinančiuosius energijos išteklius (C10.I2), įrengti energijos kaupimo įrenginius, naudoti atliekinę šilumą ir didinti energijos vartojimo efektyvumą; su žaliaja pertvarka siekiant neutralaus poveikio klimatui ekonomikos susijusių produktų gamyba ir paslaugų teikimas (C10.I3) ir žaliosios technologijos (C10.I4), kaip numatyta Reglamento (ES) 2021/241 21c straipsnio 3 dalies b punkte;

- (51) skyrius „REPowerEU“ taip pat padeda spręsti energijos nepritekliaus problemą vykdant reformą ir investuojant į namų ūkių energijos vartojimo efektyvumo didinimą, ypatingą dėmesį skiriant mažesnes pajamas gaunantiems ir energijos nepriteklių patiriantiems namų ūkiams (C10.R12 ir C10.I13), kaip numatyta Reglamento (ES) 2021/241 21c straipsnio 3 dalies c punkte;
- (52) skyrius „REPowerEU“ taip pat padeda skatinti energijos paklausos mažinimą didinant, kaip minėta pirmiau, energijos vartojimo efektyvumą (C10.I12, C10.I13, C10.I8), taikant pramonės dekarbonizacijos priemones (C10.I2, C10.I3), aktyviau naudojant išmaniuosius skaitiklius (C10.R3, C10.I1) ir skaitmenines stebėjimo sistemas (C10.I1), atveriant energijos rinką pasiūlos dalyviams (C10.R6), ir investuojant į žaliasias technologijas (C10.I4), kaip numatyta Reglamento (ES) 2021/241 21c straipsnio 3 dalies d punkte;
- (53) skyrius „REPowerEU“ taip pat padeda šalinti vidaus ir tarpvalstybines energijos perdavimo ir skirstymo kliūtis, remti elektros energijos kaupimą ir spartinti atsinaujinančiųjų išteklių energijos integravimą, taip pat įvairiomis reformomis ir investicijomis remti visai netaršų transportą, įskaitant geležinkelius, ir jo infrastruktūrą. Šiam tikslui pasiekti numatytos reformos, kuriomis siekiama stiprinti energetikos bendrijų (C10.R7) ir telkėjų (C10.R4) vaidmenį, gerinti reguliuojamas rezervų rinkas (C10.R6), skatinti elektros energijos kaupimo naudojimą (C10.R8), didinti išmaniuosius skaitiklius naudojančių vartotojų skaičių (C10.R3), suderinti būdą, kaip STO taiko prijungimo prašymų nagrinėjimo taisyklės (C10.R1), ir pradėti savanoriškai taikyti dinaminę kainodarą gyvenamųjų pastatų sektoriuje (C10.R5). Sustiprinti energetikos sektorių ir padėti integruoti atsinaujinančiųjų išteklių energiją taip pat turėtų investicijos į išmaniuosius skaitiklius, tinklo plėtrą, skaitmenizaciją, orų prognozių sistemos tobulinimą (C10.I1) ir energijos kaupimą pramoniniuose parkuose (C10.I2). Visai netaršus transportas ir susijusi infrastruktūra turėtų būti remiami investuojant į geležinkelių elektrifikavimą (C10.I9), remiant elektrinių transporto priemonių su baterijomis ir įkrovimo stotelių (C10.I10 ir C10.I14), vandeniliu varomų transporto priemonių ir degalų pildymo stotelių plėtrą, taip pat vykdant naudojimosi vandeniliu varomomis transporto priemonėmis reformą (C10.I6 ir C10.R9), kaip numatyta Reglamento (ES) 2021/241 21c straipsnio 3 dalies e punkte;
- (54) skyrius „REPowerEU“ taip pat padeda siekti pirmiau minėtų tikslų įgyvendinant reformą, kuria siekiama parengti nacionalinę žaliųjų įgūdžių strategiją ir veiksmų

planą (C10.R13) ir imantis investicijų, kuriomis remiama esama ir būsima darbo jėga, kad ji įgytų žaliajai pertvarkai reikalingų įgūdžių (C10.I7), – rengiant mokymo kursus bei susijusį turinį ir organizuojant mokymus 50 000 specialistų. Tam palankias sąlygas taip pat sudaro energetikos sektoriaus skaitmenizacija, kaip energetinės pertvarkos užtikrinimo priemonė, ir papriemonės, pvz., skirtos elektros energijos tinklo orų prognozavimo tikslumui padidinti (C10.I1), kaip numatyta Reglamento (ES) 2021/241 21c straipsnio 3 dalies f punkte;

- (55) todėl skyriuje „REPowerEU“ numatytos priemonės dera su Vengrijos pastangomis pasiekti Reglamento (ES) 2021/241 21c straipsnio 3 dalyje nustatytus tikslus. Visų pirma jos reikšmingai prisideda prie vidaus ir tarpvalstybinio energijos perdavimo klausimų sprendimo, didinant energijos vartojimo efektyvumą pastatuose, skatinant tvaraus biometano, vandenilio iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių ir kitos atsinaujinančiųjų išteklių energijos gamybą ir naudojimą, dekarbonizuojant pramonę ir naudojant visai netaršias transporto priemones;
- (56) skyriuje „REPowerEU“ nurodytos priemonės taip pat dera su pradiniu ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu, nes jos grindžiamos pradiniame ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytomis reformomis ir investicijomis, visų pirma įgyvendinamomis energijos vartojimo efektyvumo ir atsinaujinančiųjų išteklių energijos, taip pat darniojo transporto srityse;

Priemonės, turinčios tarpvalstybinį arba daugiašalį pobūdį arba poveikį

- (57) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies db punktą ir V priedo 2.13 kriterijų, skyriuje „REPowerEU“ numatytos priemonės turi didelį (A reitingas) tarpvalstybinį arba daugiašalį pobūdį arba poveikį;
- (58) skyriuje „REPowerEU“ pateikiamos energetikos infrastruktūrai plėtoti skirtos priemonės, kuriomis siekiama palengvinti tolesnį atsinaujinančiųjų energijos išteklių diegimą, namų ūkiams, įmonėms ir viešajam sektoriui skirtos energijos vartojimo efektyvumo priemonės ir priemonės, kuriomis skatinamas alternatyvus judumas naudojant tiek elektrą, tiek vandenilį. Tikimasi, taip bus sumažinta priklausomybė nuo iškastinio kuro ir energijos poreikis;
- (59) visos tarpvalstybinio pobūdžio priemonių išlaidos sudaro 83 proc. skyriaus „REPowerEU“ apskaičiuotųjų išlaidų.
- (60) Didelė apskaičiuotųjų tarpvalstybinio pobūdžio išlaidų dalis ir tai, kad skyriaus „REPowerEU“ priemonės padeda tiek užtikrinti energijos tiekimą, tiek sumažinti energijos poreikį ir priklausomybę nuo iškastinio kuro, pateisina A reitingo pasirinkimą;

Indėlis į žaliają pertvarką, įskaitant biologinę įvairovę

- (61) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies e punktą ir V priedo 2.5 kriterijų, iš dalies pakeistame ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane, įskaitant skyrių „REPowerEU“, yra priemonių, kuriomis dideliu mastu (A reitingas) prisidedama prie žaliosios pertvarkos, įskaitant biologinę įvairovę, arba dėl jos kylančių uždavinių sprendimo. Paramos siekiant klimato srities tikslų priemonėms skiriamos lėšos sudaro 67,1 proc. visų ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano asignavimų ir 91,7 proc. visų numatytų skyriaus „REPowerEU“ priemonių išlaidų (apskaičiuota pagal to reglamento VI priede pateiktą metodiką). Pagal Reglamento (ES) 2021/241 17 straipsnį, iš dalies pakeistas ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas, įskaitant jo skyrių „REPowerEU“, atitinka 2021–2030 m. nacionaliniame energetikos ir klimato srities veiksmų plane pateiktą informaciją;

- (62) iš dalies pakeistame plane apskritai išlaikytas pradinio plano užmojis, susijęs su žaliaja pertvarka. Pašalinus investicijas „Pagrindinių vandens pakeitimo sistemų statyba, naujų tinklų ir sistemų plėtra“, „Pažangios, novatoriškos ir tvarios atliekų tvarkymo pramonės ir antrinių žaliavų rinkos stiprinimas“ ir „Energijos kaupimo įrenginių įrengimas perdavimo sistemos operatoriui ir skirstymo sistemos operatoriams“, sumažinamas Vengrijos užmojis vandentvarkos, žiedinėje ekonomikoje naudojamų antrinių žaliavų ir energijos kaupimo srityse. Tačiau sustiprinti kiti aspektai, pavyzdžiui, viešojo transporto infrastruktūros tobulinimas (investicijos „Budapešto tramvajų ir troleibusų sistemos plėtra“) ir žiedinės ekonomikos rėmimas skatinant kaip pirmąjį gyvavimo ciklo pabaigos vertės grandinės etapą užtikrinti atliekų atskyrimą ir surinkimą, siekiant sušvelninti neigiamą šiukšlinimo ir šalinimo sąvartynuose poveikį biologinei įvairovei. Skyriaus „REPowerEU“ priemonėmis toliau plėtojamas pradinio plano žaliosios pertvarkos aspektas. Visų pirma numatomą pradinio plano poveikį, taikant priemones, kuriomis skatinamas atsinaujinančiųjų išteklių energijos sistemų diegimas, darnusis transportas ir pastatų energijos vartojimo efektyvumas, sustiprina papildomos įgalinančios reformos ir papildomos investicijos;
- (63) skyriaus „REPowerEU“ priemonėmis gerokai padidinamas plano indėlis į žaliąją pertvarką, įskaitant biologinę įvairovę. Tikimasi, kad remiamomis priemonėmis pavyks sumažinti išmetamą ŠESD ir kitų teršalų kiekį energetikos, pramonės, transporto ir pastatų sektoriuose. Energetikos sektoriuje tinklų plėtra ir skaitmenizacija, atsinaujinančiųjų išteklių energijos, įskaitant bioenergią bei geotermine energiją ir tvarų vandenilį, gamybos pajėgumų diegimas, taip pat reformos, kuriomis šalinamos kliūtys sektoriaus pertvarkai, pavyzdžiui, dinaminės kainodaros ir tinklo tarifų srityse, padeda siekti Sąjungos 2030 m. ir 2050 m. klimato tikslų. Pramonės sektoriuje pramonės procesų dekarbonizacija, energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonės, taip pat pagrindinių sąlygų, pvz., reikalingų tvaraus vandenilio ir bioenergijos gamybai, gerinimas, leidžia sektoriui laipsniškai atsisakyti iškastinio kuro. Transporto sektoriuje remiamas perėjimas prie darniojo transporto sistemos panaudojant elektrinių geležinkelių infrastruktūrą, elektrines transporto priemones su baterijomis ir įkrovimo stoteles, vandenilines transporto priemones ir degalų pildymo stoteles. Galiausiai, pastatų sektoriuje energiją efektyviai vartojančių gyvenamųjų, komercinių ir viešųjų pastatų renovacija turėtų padėti sumažinti energijos suvartojimą. Tikimasi, kad dauguma priemonių turės papildomos naudos biologinei įvairovei dėl numatomo jų poveikio išmetamo oro teršalų kiekio mažinimui ir klimato kaitos švelninimo poveikio;
- (64) tvaraus vandenilio priemonės rodo, kad reformos ir investicijos, kurios prisideda prie žaliosios pertvarkos, iš esmės viena kitą papildoma ir turėtų būti veiksmingos, taikomos Vengrijoje nacionaliniu lygmeniu kartu su svarbiomis reformomis, pavyzdžiui, Nacionaline vandenilio strategija. Kiti pavyzdžiai – gyvenamųjų pastatų energinės renovacijos reforma ir investicijos, atsinaujinančiųjų išteklių energijos sistemų diegimas ir prijungimo prie tinklo reforma ir žaliųjų įgūdžių reforma bei investicijos; visi trys klausimai taip pat yra pagrindinės nacionalinio energetikos ir klimato srities veiksmų plano temos;

Indėlis į skaitmeninę pertvarką

- (65) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies f punktą ir V priedo 2.6 kriterijų, iš dalies pakeistame ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane yra priemonių, kuriomis dideliu mastu (A reitingas) prisidedama prie skaitmeninės pertvarkos arba dėl tos pertvarkos kylančių uždavinių. Paramos siekiant skaitmeninių tikslų priemonėms skiriamos lėšos sudaro 29,1 proc. visų iš dalies pakeisto

ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano asignavimų (apskaičiuota pagal to reglamento VII priede nurodytą metodiką);

- (66) siūlomi pradinio plano daliniai pakeitimai nedaro poveikio skaitmeninės pertvarkos užmojui, todėl vertinimo išvada tebegalioja. Peržiūrėtu planu toliau remiamas skaitmeninių įgūdžių ugdymas, viešojo administravimo ir ekonomikos skaitmenizacija, todėl jo poveikis ilgalaikis;
- (67) tikimasi, kad skyrius „REPowerEU“ prisidės prie skaitmeninės pertvarkos ir su tuo susijusių problemų sprendimo remiant sistemos operatorių skaitmenizaciją (C10.II „Elektros tinklų plėtra ir skaitmenizacija“) ir išmaniųjų skaitiklių įrengimą, ir taip prisidės prie elektros energijos tiekimo saugumo ir elektros sistemos veikimo efektyvumo. Pagal Reglamento (ES) 2021/241 21c straipsnio 5 dalį, į skyriuje „REPowerEU“ numatytas reformas ir investicijas neturi būti atsižvelgiama apskaičiuojant bendrą ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano asignavimų sumą, skirtą tame reglamente nustatytam reikalavimui dėl skaitmeninio tikslo vykdyti;

Ilgalaikis poveikis

- (68) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies g punktą ir V priedo 2.7 kriterijų, numatoma, kad iš dalies pakeistas ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas, įskaitant skyrių „REPowerEU“, iš esmės (A reitingas) turėtų padaryti Vengrijai ilgalaikį poveikį;
- (69) tikimasi, kad skyriaus „REPowerEU“ reformos „Telkėjų vaidmens stiprinimas“ (C10.R4), „Reguliuojamų rezervų rinkų produktų struktūros atnaujinimas, siekiant palengvinti naujų lankstumo priemonių patekimą į rinką“ (C10.R6) ir „Energetikos bendrijų plėtra“ (C10.R7) sudarys visapusišką reguliavimo sistemą ir prireikus padės pašalinti kliūtis, susijusias su elektros energijos rezervų rinkomis, energetikos bendrijomis ir telkėjais. Kitos reformos, tokios kaip „Teisės aktų dėl išmaniųjų skaitiklių pritaikymas“ (C10.R3) ir „Platesnis dinaminės kainodaros naudojimas elektros energijos pirkimo sutartyse“ (C10.R5), atveria kelią tolesnei energetikos sektoriaus elektrifikacijai;
- (70) skyriuje „REPowerEU“ numatytos investicijos „Investicijos į vandenilį“ (C10.I6) ir „Geoterminės energijos žvalgybos rėmimas“ (C10.I11) turėtų paskatinti tolesnę atsinaujinančiųjų energijos išteklių diegimą ir padėti sumažinti Vengrijos išorinę energetinę priklausomybę, taip padidinant šalies atsparumą būsimiems energetikos sukrėtimams. Investicijos „Žaliųjų technologijų taikymas pramonės dekarbonizacijai“ (C10.I4) ir „Žaliosios ekonomikos gamybos pajėgumų stiprinimas“ (C10.I3) prisideda prie pramonės procesų žalinimo ir turėtų padėti išsaugoti šalies ekonominę konkurencingumą vykstant žaliajai pertvarkai;

Stebėseną ir įgyvendinimą

- (71) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies h punktą ir V priedo 2.8 kriterijų, iš dalies pakeistame ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane, įskaitant skyrių „REPowerEU“, pasiūlyta tvarka yra tinkama (A reitingas), kad būtų užtikrinta veiksminga ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano stebėseną ir įgyvendinimą, įskaitant numatomą tvarkaraštį, tarpines bei siektinas reikšmes ir susijusius rodiklius;
- (72) iš dalies pakeistas ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planas apima atnaujintą stebėsenos ir įgyvendinimo sistemą. Ministerijos, atsakingos už Sąjungos paramos įgyvendinimą, valstybės sekretoriaus pavaduotojo biuras, atsakingas už ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įgyvendinimą (toliau –

nacionalinė institucija), tebėra atsakingas už bendrą ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano koordinavimą ir pažangos įgyvendinant tarpines ir siektinas reikšmes stebėseną. Tačiau visos naujų investicijų, kurias numatoma įgyvendinti naudojant finansines priemones, įgyvendinimo užduotys perduodamos įgyvendinančiosioms institucijoms, subdotacijas teikiančiai institucijai, taip pat Vengrijos plėtros bankui. Siūlomų ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano pakeitimų pobūdis ir mastas nedaro poveikio pradiniam plano veiksmingos stebėsenos ir įgyvendinimo vertinimui. Sustiprinta struktūra, kuriai pavesta įgyvendinti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą ir stebėti bei atsiskaityti už jo įgyvendinimą, o Vengrijos pasiūlyta bendra reformų ir investicijų įgyvendinimo organizavimo tvarka tebėra patikima. Pakeistų ar papildomų priemonių tarpinės ir siektinos reikšmės, įskaitant įtrauktąsias į skyrių „REPowerEU“, yra aiškios, o siūlomi tų tarpinių ir siektinų reikšmių rodikliai yra aktualūs, priimtini ir patikimi;

Išlaidų įvertinimas

- (73) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies i punktą ir V priedo 2.9 kriterijų, iš dalies pakeistame ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane, įskaitant skyrių „REPowerEU“, pateiktas visų numatytų ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano išlaidų sumos pagrindimas yra iš dalies (B reitingas) pagrįstas, patikimas, atitinka išlaidų veiksmingumo principą ir yra proporcingas tikėtinam nacionaliniam ekonominiam ir socialiniam poveikiui;
- (74) Vengrija pateikė pakankamai informacijos ir įrodymų, kad apskritai išlaidos būtų laikomos pagrįstomis ir tikėtinomis. Vengrija pateikė individualias visų iš dalies pakeistų ar naujų iš dalies pakeistų ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano investicijų išlaidų sąmatas. Daugumos priemonių išlaidos apskaičiuotos remiantis principu „iš apačios į viršų“ – valdžios institucijos pateikė investicijas sudarančius vienetus, o vienetų išlaidas apskaičiavo remdamosi rinkos kainomis, panašių vienetų, taikytų darant ankstesnes investicijas kainomis, arba orientaciniais tiekėjų pasiūlymais. Kitų priemonių išlaidos apskaičiuotos remiantis principu „iš viršaus į apačią“, t. y. bendros projekto išlaidos grindžiamos panašiais ankstesniais projektais. Kai kuriais atvejais informacijos apie taikytą išlaidų apskaičiavimo metodiką ir prielaidas pateikta mažai arba ji buvo ne tokia aiški, todėl A reitingas pagal šį vertinimo kriterijų nebuvo suteiktas. Dauguma išlaidų pagrįstos atitinkamomis pateisinančiomis aplinkybėmis ir paaiškinimais, kad į sumas neįtraukiamos išlaidos, padengtos esamo ar planuojamo Sąjungos finansavimo lėšomis. Galiausiai ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano visų numatytų išlaidų suma atitinka išlaidų veiksmingumo principą ir yra proporcinga tikėtinam nacionaliniam ekonominiam ir socialiniam poveikiui;

Sąjungos finansinių interesų apsauga

- (75) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies j punktą ir V priedo 2.10 kriterijų, iš dalies pakeistame ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane, įskaitant skyrių „REPowerEU“, pasiūlyta tvarka yra tinkama (A reitingas), kad naudojant pagal tą reglamentą skirtas lėšas būtų užkirstas kelias korupcijai, sukčiavimui ir interesų konfliktams, jie būtų nustatyti ir pašalinti, ir ta tvarka numatoma veiksmingai užkirsti kelią dvigubam finansavimui pagal tą reglamentą ir kitas Sąjungos programas. Tai nedaro poveikio kitų priemonių ir įrankių, skirtų skatinti laikytis Sąjungos teisės aktų, be kita, susijusių su korupcijos, sukčiavimo ir interesų konfliktų prevencija, nustatymu bei pašalinimu ir Sąjungos biudžeto apsauga

pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES, Euratomas) 2020/2092⁴, ir užtikrinti jų vykdymą, taikymui;

- (76) atlikus pradinio ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano vertinimą pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies j punktą ir V priedo 2.10 kriterijų padaryta išvada, kad jame siūlomos priemonės, be kita ko, kaip išankstinė sąlyga atlikti bet koki mokėjimą pagal Reglamento (ES) 2021/241 24 straipsnį nustatytos 27 tarpinės reikšmės⁵, susijusios su Vengrijos kontrolės sistema, kuria siekiama apsaugoti Sąjungos finansinius interesus, yra tinkamos (A reitingas), kad būtų užkirstas kelias korupcijai, sukčiavimui ir interesų konfliktams, jie būtų nustatyti ir pašalinti. Ši išankstinė sąlyga taip pat taikoma paskolos teikimui pagal iš dalies pakeistą ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą. Šis reikalavimas atitinka taisomasias priemones, kurių Vengrija pasisiūlė imtis vykstant procedūrai pagal Reglamento (ES, Euratomas) 2020/2092 dėl bendro Sąjungos biudžeto apsaugos sąlygų režimo 6 straipsnį, ir nedaro joms poveikio;
- (77) po pradinio vertinimo Komisija turėjo galimybę susipažinti su informacija apie faktinį Vengrijos audito ir kontrolės sistemos įgyvendinimą. Tai apima preliminarias Vengrijoje Komisijos atlikto Sąjungos finansinių interesų apsaugos audito išvadas;
- (78) atsižvelgdama į šią informaciją, Komisija mano, kad apskritai Vengrijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane siūloma vidaus kontrolės sistema yra tinkama. Peržiūrėtame ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane, įskaitant skyrių „REPowerEU“, siūloma vidaus kontrolės sistema ir tvarka, be kita ko, 27 tarpinės reikšmės, susijusios su Vengrijos kontrolės sistema, kuria siekiama apsaugoti Sąjungos finansinius interesus, grindžiamos patikimais procesais ir struktūromis, kuriais aiškiai nustatomos įvairių įstaigų, dalyvaujančių įgyvendinant, stebint, kontroliuojant ir audituojant planą, funkcijos, pareigos ir sąveika. Todėl kontrolės ir audito funkcijas bei atsakomybę galima aiškiai atskirti. Siūloma, kad nacionalinė institucija ir toliau prisiimtų bendrą atsakomybę už ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano koordinavimą ir įgyvendinančiųjų įstaigų bei subdotacijas skiriančios įstaigos kontrolės vykdymą. Pagal pradinę sąrangą nacionalinė institucija atsako už mokėjimo prašymų ir susijusių valdymo deklaracijų, pagrįstų patikrintais stebėsenos sistemos duomenimis, parengimą ir pateikimą Komisijai. Tačiau nacionalinės institucijos atsakomybė, susijusi su kitomis užduotimis, turi būti pakeista, nes ji visas naujų investicijų, kurias numatoma įgyvendinti naudojant finansines priemones, įgyvendinimo užduotis delegavo įgyvendinančiosioms ir subdotacijas skiriančioms įstaigoms ir Vengrijos plėtros bankui, o atsakomybę už tarpinių ir siektinų reikšmių įgyvendinimo pažangos stebėjimą ir galutinių gavėjų priežiūrą turi būti perduota įgyvendinančiosioms įstaigoms, subdotacijas skiriančiai įstaigai ir Vengrijos plėtros bankui. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano audito institucijos įgaliojimai suteikti Europos fondų audito generaliniam direktoratui (EUTAF), kuris turėtų turėti reikiamų pajėgumų ir administravimo patirties, kad susijusias audito užduotis galėtų vykdyti pagal tarptautiniu mastu pripažintus audito standartus. EUTAF atsakomybė turi būti išplėsta, kad apimtų ir finansines priemones įgyvendinančią instituciją (Vengrijos plėtros banką). Vengrija paaiškino, kad įsteigė

⁴ 2020 m. gruodžio 16 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2020/2092 dėl bendro Sąjungos biudžeto apsaugos sąlygų režimo (OL L 433I, 2020 12 22, p. 1).

⁵ COM(2022) 686 *final*. Tokiomis pripažintos 160, 166, 169, 171, 174, 175, 195, 197, 198, 200, 201, 213, 214, 215, 216, 217, 218, 219, 220, 221, 222, 223, 224, 225, 226, 227 ir 228 tarpinės reikšmės.

nepriklausomą įstaigą – Tarnybinės etikos instituciją, kuriai suteikti įgaliojimai įsikišti visais atvejais, kai, jos nuomone, kompetentingos nacionalinės valdžios institucijos nesiima reikiamų priemonių, kad būtų užkirstas kelias sukčiavimui, interesų konfliktams, korupcijai ir kitiems neteisėtiems veiksams ar pažeidimams, kurie daro poveikį patikimam Sąjungos biudžeto finansų valdymui ar Sąjungos finansinių interesų apsaugai arba kelia didelę riziką, kad toks poveikis bus daromas, ir kad jie būtų nustatyti ir pašalinti. Vengrija taip pat paaiškino, kad ji įsteigė Vidaus audito ir profesinio sąžiningumo direktoratą, kurio užduotis – atlikti reguliarią interesų konfliktų deklaracijų kontrolę ir tirti pateiktus įtarimus dėl interesų konfliktų. Vengrija pasiūlė „REPowerEU“ priemonėms taikyti tą pačią kontrolės sistemą, kaip ir priemonėms, numatytoms pradiniam ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane. Be to, be šių bendrųjų nuostatų, kurios taip pat turi būti taikomos finansinėms priemonėms, buvo nustatytos konkrečios finansinių priemonių kontrolės priemonės ir susitarta jas įtraukti į atitinkamas priemones. Vidaus kontrolės sistema užtikrina, kad duomenys pagal Reglamento (ES) 2021/241 22 straipsnio 2 dalies d punkto i–iii papunkčius būtų tinkami ir saugomi numatytoje stebėsenos saugyklos sistemoje, ir taip prisideda prie didesnių pastangų užkirsti kelią bet kokiam netinkamam EGADP lėšų naudojimui. Vidaus kontrolės sistema ir kita iš dalies pakeistame plane numatyta svarbi tvarka, be kita ko, dėl tikrinimo mechanizmų, duomenų rinkimo ir saugojimo ir atitinkamų dalyvių atsakomybės, yra tinkama, kad būtų užkirstas kelias korupcijai, sukčiavimui ir interesų konfliktams naudojant pagal Reglamentą (ES) 2021/241 skirtas lėšas ir jie būtų nustatyti ir pašalinti, taip pat būtų išvengta dvigubo finansavimo pagal tą reglamentą ir kitas Sąjungos programas. Komisija mano, kad apskritai Vengrijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano vidaus kontrolės sistema, be kita ko, su Vengrijos kontrolės sistema, kuria siekiama apsaugoti Sąjungos finansinius interesus, susijusios 27 tarpinės reikšmės, kurios nustatytos kaip išankstinė sąlyga atlikti bet kokį mokėjimą pagal Reglamento (ES) 2021/241 24 straipsnį, yra tinkama;

Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano darba

- (79) pagal Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalies k punktą ir V priedo 2.11 kriterijų, į iš dalies pakeistą ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, įskaitant skyrių „REPowerEU“, dideliu mastu (A reitingas) įtrauktos reformų ir viešųjų investicijų projektų įgyvendinimo priemonės laikomos darniais veiksmais;
- (80) iš dalies pakeistame plane išlaikyta nuosekli pradinio ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano struktūra. Skyrius „REPowerEU“ apima sinergiją su esamomis klimato kaitos ir energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonėmis. Naujojo skyriaus „REPowerEU“ priemonėmis dar labiau padidinamas su energijos vartojimo efektyvumu susijusių pradinio plano 6 komponento („Energetika ir perėjimas prie žaliosios ekonomikos“) investicijų užmojis;
- (81) skyrius „REPowerEU“ grindžiamas nuosekliu viena kitą papildančiu reformų ir investicijų rinkiniu. Investiciją „Finansinės priemonės, skirtos gyvenamųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumui didinti ir energijos nepritekliaus problemai spręsti, sukūrimas“ (C10.I13) nuosekliai ir veiksmingai papildoma reforma „Parama potencialių paramos gavėjų paraiškoms dėl ES finansuojamų energijos vartojimo efektyvumo gyvenamuosiuose pastatuose paramos schemų“ (C10.R12). Analogiškai investicijas „Geoterminės energijos žvalgybos rėmimas“ (C10.I11) ir „Investicijos į vandenilį“ (C10.I6) papildoma reformos, kuriomis sukuriama teisinė ir politinė sistema, padedanti šias investicijas įgyvendinti („Geoterminės energijos reguliavimo sistemos tobulinimas“ (C10.R11) ir „Vandenilio iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių teisinės sistemos užtikrinimas“ (C10.R9));

- (82) šie daliniai pakeitimai neturi įtakos bendrai plano darnai, taigi ir ankstesniam ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano darnos vertinimui;

Kiti vertinimo kriterijai

- (83) Komisija mano, kad Vengrijos pateikti daliniai pakeitimai nedaro poveikio 2022 m. gruodžio 15 d. Tarybos įgyvendinimo sprendime (ST 15447/2022 INIT; ST 15447/2022 ADD1) dėl Vengrijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo pateiktam teigiamam ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano aktualumo, efektyvumo, veiksmingumo ir darnos įvertinimui pagal 19 straipsnio 3 dalies a, c, g, h, i, j ir k punktuose nustatytus vertinimo kriterijus;

Lygybė

- (84) Komisija mano, kad Vengrijos pateikti daliniai pakeitimai nedaro poveikio lygybės vertinimui, pateiktam 2022 m. gruodžio 15 d. Tarybos įgyvendinimo sprendime (ST 15447/2022 INIT; ST 15447/2022 ADD1);

Konsultacijų procesas

- (85) nuo liepos 28 d. iki rugpjūčio 11 d. vyko vyriausybės inicijuotos viešos konsultacijos dėl ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano, ypač jo naujo skyriaus „REPowerEU“, peržiūros. Liepos 28 d. Energetikos ministerija paskelbė informacinį biuletenį apie viešų konsultacijų pradžią. Specialiame tinklalapyje pastabų pateikė 14 pilietinių organizacijų, valstybinės ir privačiosios įmonės ir Budapešto savivaldybė. Šešias pastabas vyriausybė gavo kitais komunikacijos kanalais. Specialiame tinklalapyje galima susipažinti su specialiu skaitmeniniu kanalu gautomis pastabomis, vyriausybės atsakymais ir paaiškinimu, kodėl įvairios pastabos buvo priimtos arba ne. Daugumoje pastabų prašyta imtis papildomų investicijų ir reformų, susijusių su energijos taupymu, planuojamų investicijų išplėtimu ir investicijų, susijusių su iškastiniu kuru, panaikinimu. Iš viso, remiantis vyriausybės pareiškimu, peržiūretame ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane buvo atsižvelgta į keturias pastabas, pavyzdžiui, dėl su naftos ir gamtinių dujų vamzdynais susijusių pokyčių pašalinimo;
- (86) atsižvelgdama į priimto ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane prisiimtą įsipareigojimą vykdyti C9.R27 reformą, Vengrija priėmė konsultacijų strategiją, kurioje išdėstytas konsultavimosi su suinteresuotaisiais subjektais metodas. Taip pat numatoma, kad pagrindiniai suinteresuotieji subjektai bus aktyviau įtraukiami į konsultacijas numatomame steigti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įgyvendinimo stebėsenos komitete. Siekiant užtikrinti, kad atitinkami dalyviai prisiimtų atsakomybę, į iš dalies pakeistame plane, įskaitant skyrių „REPowerEU“, numatytų investicijų ir reformų įgyvendinimą labai svarbu įtraukti visas vietas valdžios institucijas ir atitinkamus suinteresuotuosius subjektus, įskaitant socialinius partnerius;

Teigiamas įvertinimas

- (87) Komisijai teigiamai įvertinus iš dalies pakeistą ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, įskaitant skyrių „REPowerEU“, ir padarius išvadą, kad planas pakankamai atitinka Reglamente (ES) 2021/241 nustatytus vertinimo kriterijus, pagal to reglamento 20 straipsnio 2 dalį ir V priedą turėtų būti išdėstytos iš dalies pakeistam ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planui, įskaitant skyrių „REPowerEU“, įgyvendinti būtinos reformos ir investiciniai projektai, atitinkamos tarpinės bei siektinos reikšmės ir rodikliai, taip pat iš dalies pakeistam ekonomikos gaivinimo ir

atsparumo didinimo planui, įskaitant skyrių „REPowerEU“, įgyvendinti kaip negrąžintina finansinė ir paskolos parama Sąjungos teikiama suma;

Finansinis įnašas

- (88) iš dalies pakeisto ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano, įskaitant Vengrijos skyrių „REPowerEU“, bendros apskaičiuotosios išlaidos yra 3 954 135 844 000 HUF, t. y. 10 429 974 916 EUR suma, apskaičiuota remiantis ECB paskelbtu pagrindiniu EUR / HUF valiutų keitimo kursu, taikytu pradiniam planui nuo 2022 m. balandžio 1 d. iki 2022 m. rugsėjo 30 d., ir 2023 m. rugpjūčio 31 d. ECB paskelbtu vidutiniu pagrindiniu EUR / HUF valiutų keitimo kursu, taikytu naujoms iš dalies pakeisto ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano, įskaitant skyrių „REPowerEU“, priemonėms. Priemonių ir su jomis susijusių tarpinių bei siektinų reikšmių aprašymuose nurodytos sumos eurais apskaičiuotos naudojant tą patį pagrindą ir turėtų būti vertinamos į tai atsižvelgiant. Kadangi iš dalies pakeisto ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano visos numatytos išlaidos yra didesnės už atnaujintą Vengrijai teikiamą didžiausią finansinį įnašą, Vengrijos iš dalies pakeistam ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planui, įskaitant skyrių „REPowerEU“, pagal 11 straipsnį apskaičiuotas skiriamas finansinis įnašas turėtų būti lygus Vengrijos iš dalies pakeistam ekonomikos gaivinimo ir atsparumo planui, įskaitant skyrių „REPowerEU“, teikiamo finansinio įnašo visai sumai. Ši suma lygi 5 811 147 717 EUR;
- (89) vadovaudamasi Reglamento (ES) 2021/241 21a straipsnio 5 dalimi, 2023 m. rugpjūčio 31 d. Vengrija pateikė prašymą skirti to reglamento 21a straipsnio 1 dalyje nurodytas pajamas, kurias valstybės narės dalijasi pagal Reglamento (ES) 2021/241 IVa priedo metodikoje nustatytus rodiklius. Į skyrių „REPowerEU“ įtrauktą 21c straipsnio 3 dalies b–f punktuose numatytų priemonių numatytos bendros išlaidos yra 1 749 690 000 000 HUF, o tai, taikant 2023 m. rugpjūčio 31 d. ECB paskelbtą vidutinį pagrindinį EUR / HUF valiutų keitimo kursą, lygu 4 602 872 701 EUR. Kadangi ši suma yra didesnė už Vengrijai skirtą asignavimų dalį, Vengrijai skirta papildoma negrąžintina finansinė parama turėtų būti lygi asignavimo daliai. Ši suma lygi 700 513 718 EUR;
- (90) bendras Vengrijai skiriamas finansinis įnašas turėtų būti 6 511 661 435 EUR;

Paskola

- (91) be to, siekdama remti papildomas reformas ir investicijas, Vengrija paprašė iš viso 3 918 313 481 EUR paskolos paramos, visų pirma 3 897 455 211 EUR į skyrių „REPowerEU“ įtrauktoms reformoms ir investicijoms remti ir 20 858 270 EUR kitoms ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytoms reformoms ir investicijoms remti. Visų ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano numatytų išlaidų suma yra didesnė už Vengrijai teikiamą bendrą finansinį įnašą, įskaitant lėšas pagal skyrių „REPowerEU“ ir atnaujintą didžiausią finansinį įnašą negrąžintinai finansinei paramai ir pajamas iš apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/87/EB⁶. Didžiausia Vengrijos prašomos paskolos suma yra mažesnė negu 6,8 proc. jos 2019 m. bendrųjų nacionalinių pajamų (BNP) einamosiomis kainomis;

⁶ 2003 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/87/EB, nustatanti šiltnamio efektą sukeliančių dujų emisijos leidimų sistemą Bendrijoje ir iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 96/61/EB (OL L 275, 2003 10 25, p. 32–46).

Išankstinis finansavimas skyriui „REPowerEU“

- (92) Vengrija paprašė jos skyriui „REPowerEU“ įgyvendinti skirti šį finansavimą: 700 513 718 EUR iš pajamų iš apyvartinių taršos leidimų prekybos sistemos pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2003/87/EB ir 3 897 455 211 EUR paskolų;
- (93) pagal Reglamento (ES) 2021/241 21d straipsnį 2023 m. spalio 3 d. Vengrija paprašė skirti 919 593 786 EUR, t. y. 20 proc. prašomų lėšų išankstinį finansavimą. Atsižvelgiant į turimus išteklius, tas išankstinis finansavimas Vengrijai turėtų būti skiriamas vadovaujantis įsigaliojusiais susitarimais, kuriuos Komisija ir Vengrija turi sudaryti pagal Reglamento (ES) 2021/241 23 straipsnio 1 dalį (toliau – finansavimo susitarimas) ir pagal to reglamento 15 straipsnio 2 dalį (toliau – paskolos susitarimas);
- (94) todėl reikėtų atitinkamai iš dalies pakeisti 2022 m. gruodžio 15 d. Tarybos įgyvendinimo sprendimą (ST 15447/2022 INIT; ST 15447/2022 ADD1) dėl Vengrijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimo. Siekiant aiškumo, to įgyvendinimo sprendimo priedas turėtų būti pakeistas nauju,

PRIĖMĖ ŠĮ SPRENDIMĄ:

1 straipsnis

Įgyvendinimo sprendimas (ES) (ST 15447/2022 INIT; ST 15447/2022 ADD1) iš dalies keičiamas taip:

1) 1 straipsnis pakeičiamas taip:

„1 straipsnis

Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimo patvirtinimas

Vengrijos iš dalies pakeisto ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įvertinimas remiantis Reglamento (ES) 2021/241 19 straipsnio 3 dalyje numatytais kriterijais patvirtinamas. Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytos reformos ir investiciniai projektai, jo stebėsenos ir įgyvendinimo tvarka ir tvarkaraštis, įskaitant atitinkamas tarpines ir siektinas reikšmes, taip pat su paskolos mokėjimu susijusias papildomas tarpines ir siektinas reikšmes, atitinkami rodikliai, susiję su numatytų tarpinių ir siektinų reikšmių pasiekimu, ir Komisijai užtikrinamos visapusiškos prieigos prie pagrindinių susijusių duomenų tvarka yra išdėstyti šio sprendimo priede.“;

2) 2 straipsnio 1 ir 2 dalys pakeičiamos taip:

„1. Sąjunga Vengrijai kaip negražintiną paramą pateikia 6 511 661 435 EUR finansinį įnašą⁷. Šis įnašas apima:

- (a) pateikiamą 4 639 429 967 EUR sumą, dėl kurios turi būti teisiškai įsipareigota ne vėliau kaip 2022 m. gruodžio 31 d.;
- (b) pateikiamą 1 171 717 750 EUR sumą, dėl kurios turi būti teisiškai įsipareigota nuo 2023 m. sausio 1 d. iki 2023 m. gruodžio 31 d.;
- (c) 700 513 718 EUR⁸ sumą pagal Reglamento (ES) 2021/241 21a straipsnio 6 dalį, išskirtinai skirtą to reglamento 21c straipsnyje nurodytoms priemonėms, išskyrus 21c straipsnio 3 dalies a punkte nurodytas priemones, finansuoti.

⁷ Ši suma atitinka pagal Reglamento (ES) 2021/241 11 straipsnyje nustatytą metodiką apskaičiuotą finansinį asignavimą, iš kurio išskaičiuota proporcinga Vengrijos išlaidų, nurodytų to reglamento 6 straipsnio 2 dalyje, dalis.

2. Sąjungos finansinį įnašą Komisija Vengrijai pateikia dalimis pagal šio sprendimo priedą.

140 102 744 EUR suma pateikiama kaip išankstinis finansavimas pagal Reglamento (ES) 2021/241 21d straipsnį. Tą išankstinį finansavimą Komisija gali išmokėti dviem išmokomis.

Išankstinį finansavimą ir paramos dalis Komisija gali išmokėti viena ar keliomis dalinėmis išmokomis. Dalinių išmokų dydis priklauso nuo turimo finansavimo.“;

3) įterpiamas 2a straipsnis:

*„2a straipsnis
Paskolos parama*

1. Sąjunga Vengrijai pateikia ne didesnę kaip 3 918 313 481 EUR paskolą. 1 dalyje nurodytą paskolos paramą Komisija Vengrijai pateikia dalimis pagal šio sprendimo priedą.
2. 779 491 042 EUR suma pateikiama kaip išankstinis finansavimas pagal Reglamento (ES) 2021/241 21d straipsnį. Tą išankstinį finansavimą Komisija gali išmokėti dviem išmokomis.
3. Išankstinį finansavimą ir paramos dalis Komisija gali išmokėti viena ar keliomis dalinėmis išmokomis. Dalinių išmokų dydis priklauso nuo turimo finansavimo.
4. 2 dalyje nurodytas išankstinis finansavimas skiriamas vadovaujantis įsigaliojusiu paskolos susitarimu. Išankstinis finansavimas patvirtinamas jį proporcingai atskaičius iš paramos dalių mokėjimo.
5. Paramos dalių išmokėjimas pagal paskolos susitarimą priklauso nuo turimo finansavimo ir pagal Reglamento (ES) 2021/241 24 straipsnį priimto Komisijos sprendimo, kad Vengrija patenkinamai pasiekė nustatytas papildomas su paskola ir iš dalies pakeisto ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano, įskaitant skyrių „REPowerEU“, įgyvendinimu susijusias tarpines ir siektinas reikšmes. Siekdama atitikti mokėjimo reikalavimus, Vengrija tarpines ir siektinas reikšmes turi pasiekti ne vėliau kaip 2026 m. rugpjūčio 31 d.“;

4) priedas pakeičiamas šio sprendimo priedo tekstu.

*2 straipsnis
Adresatas*

Šis sprendimas skirtas Vengrijai.

Priimta Briuselyje

*Tarybos vardu
Pirmininkas / Pirmininkė*

⁸ Ši suma atitinka pagal Reglamento (ES) 2021/241 IVa priede nustatytą metodiką apskaičiuotą finansinį asignavimą, iš kurio išskaičiuota proporcinga valstybės narės išlaidų, nurodytų to reglamento 6 straipsnio 2 dalyje, dalis.